

**MINISTER
EDUKACJI NARODOWEJ**

GABINET MARSZAŁKA SENATU

wpłynęło dn. 9.03.2010.

nr 1178 podpis Borusewicz

DS-WPZN-WE-0401-2/10

Warszawa, 2010-03-09

SEKRETARIA
Biura Prac Senackich
Wpłynęło dn. 10.03.10 zał.
nr 1178 podpis

**Pan
Bogdan Borusewicz
Marszałek Senatu
Rzeczypospolitej Polskiej**

Przewodniczący Paucy. Komitetu,

odpowiadając na oświadczenie Pana Senatora Marka Trzcíńskiego (BPS/DSK-043-2435/10) złożone na 48. posiedzeniu Senatu RP w dniu 4 lutego 2010 r., dotyczące planowanych zmian systemowych w zakresie statusu zawodowego nauczycieli, uprzejmie wyjaśniam, co następuje.

W dniu 29 stycznia 2010 r. prezes Rady Ministrów Donald Tusk, minister finansów Jacek Rostowski oraz minister – członek Rady Ministrów Michał Boni przedstawili „Plan rozwoju i konsolidacji finansów 2010 – 2011”. W powyższym dokumencie zawarte zostały m.in. priorytety dotyczące edukacji (w punktach od 4.1.1 do 4.1.4.). Priorytety te skupiają się na następujących obszarach:

- Zapewnienie powszechności i dobrego poziomu wychowania przedszkolnego
- Zwiększenie efektywności systemu oświaty
- Usprawnienie systemu awansu zawodowego i wynagradzania nauczycieli
- Poprawa efektywności kształcenia zawodowego i ustawicznego.

Jak wynika z powyższego, plan na lata 2010 – 2011 zakłada dokonanie zmian w statusie zawodowym nauczycieli. Celem projektowanych zmian jest umocnienie motywacyjnego charakteru awansu zawodowego i systemu wynagradzania nauczycieli.

Realizacji powyższego celu służyć mają następujące narzędzia:

- 1) Zmiana w systemie rozwoju w zawodzie nauczyciela sprzyjająca umacnianiu prestiżu nauczycieli;
- 2) Modyfikacja organizacji czasu pracy nauczyciela, mająca na celu podniesienie efektywności pracy z uczniem. Zmiana ta ma zapewnić w szczególności przeznaczenie odpowiedniej części czasu pracy całej szkoły na realizowanie zajęć edukacyjnych w sposób zindywidualizowany – proponowane zindywidualizowane sposoby postępowania dotyczą przede wszystkim dzieci i młodzieży o specjalnych potrzebach edukacyjnych;
- 3) Zwiększenie wynagrodzeń nauczycieli od września 2010 r. o 7% oraz dalszy wzrost wynagrodzeń nauczycieli z uwzględnieniem uwarunkowań budżetowych, z zamiarem osiągnięcia w latach 2007 – 2012 wzrostu w łącznej wysokości średnio o 50%. Ponadto dalsze zmniejszanie różnic pomiędzy wynagrodzeniem nauczycieli stażystów i nauczycieli dyplomowanych. Należy przy tym zauważyć, iż średnie wynagrodzenie nauczycieli w latach 2007 – 2009 wzrosło już w przypadku nauczycieli stażystów o 47,93%, nauczycieli kontraktowych o 31,30%, nauczycieli mianowanych o 21,69%, nauczycieli dyplomowanych o 20,95%. Jediną grupą zawodową w państwowej sferze budżetowej, która w 2010 r. otrzyma podwyżkę wynagrodzeń, są nauczyciele.

Jak wynika z powyższego, projektowane zmiany legislacyjne w zakresie statusu zawodowego nauczycieli wychodzą naprzeciw problemom opisanym w załączonym liście jednego z przedstawicieli środowiska nauczycielskiego, z którymi boryka się polska szkoła. Należy ponadto podkreślić, iż projektowane zmiany zakładają wprowadzenie nowych rozwiązań systemowych w zakresie statusu zawodowego nauczycieli, a nie jedynie niewielkich korekt istniejących rozwiązań. Projektowane rozwiązania systemowe będą zmierzać w kierunku podniesienia prestiżu zawodu nauczyciela, wzrostu wynagrodzeń i zwiększenia możliwości wyróżniania nauczycieli szczególnie zaangażowanych w wykonywanie powierzonych obowiązków, zwiększenia efektywności pracy szkoły oraz wzmocnienia indywidualizacji pracy z uczniem.

Odnosząc się do pozostałych pytań zawartych w oświadczeniu, pozwolę sobie wyrazić następującą opinię.

W ocenie Ministerstwa Edukacji Narodowej, uprawnienia związków zawodowych w kontekście procedury awansu zawodowego, wynikające z obowiązujących przepisów, nie naruszają konstytucyjnego prawa do równego traktowania obywateli.

Zgodnie z art. 9g ust. 5 *ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. – Karta Nauczyciela (Dz. U. z 2006 r. Nr 97, poz. 674, z późn. zm.)* na wniosek nauczyciela w skład komisji kwalifikacyjnej dla nauczycieli ubiegających się o awans na stopień nauczyciela kontraktowego oraz na stopień nauczyciela dyplomowanego, a także komisji egzaminacyjnej dla nauczycieli ubiegających się o awans na stopień nauczyciela mianowanego, wchodzi przedstawiciel wskazanego we wniosku związku zawodowego. Należy zauważyć, iż przepis art. 59 ust. 1 *Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r. (Dz. U. Nr 78,*

poz. 483, z późn. zm.) zapewnia wolność zrzeszania się w związkach zawodowych. W myśl art. 4 ustawy z dnia 23 maja 1991 r. o związkach zawodowych (Dz. U. z 2001 r. Nr 79, poz. 854, z późn. zm.) związki zawodowe reprezentują pracowników i inne osoby, o których mowa w art. 2, a także bronią ich godności, praw oraz interesów materialnych i moralnych, zarówno zbiorowych, jak i indywidualnych. Na podstawie powołanego przepisu związki zawodowe są upoważnione do reprezentowania i obrony interesów pracowniczych, zarówno zbiorowych, jak i indywidualnych. W świetle powyższych gwarancji ustawowych uzasadnione jest zatem umożliwienie przedstawicielowi związku zawodowego obrony praw i interesów nauczyciela w procedurze awansu zawodowego. Jednocześnie należy wskazać, iż nie dochodzi tu do nierównego traktowania nauczycieli, gdyż każdy nauczyciel ma prawo wystąpić z wnioskiem o powołanie w skład komisji przedstawiciela wskazanego we wniosku związku zawodowego.

Należy ponadto podkreślić, iż przepisy ustawy – Karta Nauczyciela nie przyznają nauczycielom urlopowanym lub zwolnionym z obowiązku świadczenia pracy na podstawie przepisów ustawy o związkach zawodowych żadnych dodatkowych uprawnień w zakresie uzyskiwania stopni awansu zawodowego. Jednym z warunków nadania nauczycielowi kolejnego stopnia awansu zawodowego jest odbycie stażu zakończonego pozytywną oceną dorobku zawodowego nauczyciela, z zastrzeżeniem art. 9e ust. 1 – 3. Zgodnie z art. 9e ust. 3 ustawy – Karta Nauczyciela nauczyciel urlopowany lub zwolniony z obowiązku świadczenia pracy na podstawie przepisów ustawy o związkach zawodowych, posiadający okres urlopowania lub zwolnienia z obowiązku świadczenia pracy trwający nieprzerwanie co najmniej 3 lata, może odpowiednio złożyć wniosek o podjęcie postępowania egzaminacyjnego o awans na stopień nauczyciela mianowanego lub wniosek o podjęcie postępowania kwalifikacyjnego o awans na stopień nauczyciela dyplomowanego odpowiednio po upływie 5 lat od dnia nadania stopnia nauczyciela kontraktowego i po upływie 4 lat od dnia nadania stopnia nauczyciela mianowanego. W przypadku zatem nauczycieli związkowców równoznaczny z okresem stażu jest okres urlopowania lub zwolnienia z obowiązku świadczenia pracy. Zgodnie z § 9 ust. 2 pkt 6 rozporządzenia *Ministra Edukacji Narodowej i Sportu z dnia 1 grudnia 2004 r. w sprawie uzyskiwania stopni awansu zawodowego przez nauczycieli* (Dz. U. Nr 260, poz. 2593, z późn. zm.) do wniosku o podjęcie postępowania kwalifikacyjnego lub egzaminacyjnego nauczyciele związkowcy załączają m.in. sprawozdanie z realizacji, w okresie ostatnich 3 lat, zadań odpowiednio na rzecz oświaty, pomocy społecznej lub postępowania w sprawach nieletnich - potwierdzone przez właściwy organ organizacji związkowej, w której nauczyciel pełni funkcję z wyboru. Należy jednak zauważyć, iż przepisy ustawy – Karta Nauczyciela pozwalają uznać pewne okresy za równoważne z okresem stażu nie tylko nauczycielom związkowcom, lecz także innym nauczycielom, w przypadku których odbywanie stażu byłoby znacznie utrudnione lub niemożliwe. Poza nauczycielami związkowcami stażu nie odbywają również nauczyciele mianowani zatrudnieni na stanowiskach wymagających kwalifikacji pedagogicznych w organach nadzoru pedagogicznego i innych jednostkach oraz dyrektorzy szkół. Wszyscy nauczyciele ubiegający się o nadanie kolejnego stopnia awansu zawodowego muszą

natomiast spełnić warunki, o których mowa w art. 9b ust. 1 ustawy – Karta Nauczyciela, a także wymagania określone w § 6 ust. 2, § 7 ust. 2 i § 8 ust. 2 ww. rozporządzenia.

Zgodnie z art. 36a ust. 2 ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz. U. z 2004 r. Nr 256, poz. 2572, z późn. zm.) kandydata na stanowisko dyrektora szkoły lub placówki wyłania się w drodze konkursu. W świetle art. 36a ust. 6 powołanej ustawy w celu przeprowadzenia konkursu organ prowadzący szkołę lub placówkę powołuje komisję konkursową w składzie:

- 1) trzech przedstawicieli organu prowadzącego szkołę lub placówkę;
- 2) dwóch przedstawicieli organu sprawującego nadzór pedagogiczny;
- 3) po jednym przedstawicielu:
 - a) rady pedagogicznej,
 - b) rady rodziców,
 - c) zakładowych organizacji związkowych, przy czym przedstawiciel związku zawodowego nie może być zatrudniony w szkole lub placówce, której konkurs dotyczy.

W ocenie Ministerstwa Edukacji Narodowej tryb wyłaniania kandydata na stanowisko dyrektora szkoły oraz skład komisji konkursowej gwarantują rzetelność i obiektywność przeprowadzanego postępowania konkursowego.

2 pow. z'ocumen

[Signature]
w/z MINISTRA
PODSEKRETARZ STANU
Liła Jaroń